
Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2019:5

Tro och vetenskap

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2019:29 som vill uppdra till kyrkostyrelsen att särskilt beakta relationen tro och vetenskap i satsningen på undervisning och lärande. Utskottet konstaterar att uppfattningen om att det finns en motsättning mellan tro och vetenskap är en av de vanligaste fördomarna om kristen tro och att det är en viktig och aktuell fråga.

Utskottet konstaterar vidare att arbetet med tro och vetenskap redan pågår inom ramen för programmet för lärande och undervisning.

Därför föreslår utskottet kyrkomötet att motionen ska anses besvarad.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att motion 2019:29 ska anses besvarad med vad utskottet anför.

Motionens förslag

Motion 2019:29 av Hans-Olof Andrén m.fl., Undervisning om tro och vetenskap

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i den unika satsningen på undervisning och lärande särskilt beakta relationen mellan tro och vetenskap.

Bakgrund

Relationen tro och vetenskap har under åren arbetats med på flera sätt inom Svenska kyrkan. Bland annat har Svenska kyrkans teologiska kommitté arbetat med frågor beträffande förhållandet mellan naturvetenskap och teologi. Kommitténs uppgift är att göra teologiska bedömningar av remissyttranden och utredningsdirektiv, men också uppmärksamma andra frågor som man anser behöver bli föremål för teologisk bearbetning.

Svenska kyrkan har även via medlemskap i föreningar, nätverk och deltagande på konferenser arbetat med frågeställningen. Bland annat i den ideella föreningen Vetenskap och allmänhet, som har till uppgift att främja dialog och öppenhet mellan allmänhet och forskare. Hit hör även Faraday Institute for Science and Religion i Cambridge, som verkar för dialog mellan naturvetenskap och kristen tro och hur man kan förstå naturvetenskapliga teorier i ljuset av kristen tro. Institutet erbjuder kurser i naturvetenskap för samfundsledare och tillhandahåller vetenskapliga artiklar inom området.

En annan mötesplats har varit Zygon Center for Religion and Science i Chicago med uppgift att arbeta med samspelet mellan religion och naturvetenskap. The European Society for Study of Science And Theology är ytterligare en mötesplats för studier om religion och vetenskap.

Sigtunastiftelsen har under åren fungerat som en viktig mötesplats för gränsöverskridande samtal om existentiella och humanistiska samtidsfrågor. Boken *Bortom tro och vetande: tankar från en dialog* (2010) är ett resultat av en flerårig samtalsgrupp på Sigtunastiftelsen. Forskare från olika ämnesområden, alltifrån fysik och biologi till filosofi och teologi samtalade och delade sina tankar om förhållandet mellan vetenskap och religion.

Den internationella Vetenskapsfestivalen i Göteborg är Sveriges största och ett av Europas ledande populärvetenskapliga evenemang. Det är en mötesplats där forskare under lättsamma former ges möjlighet att presentera sin forskning för skolungdomar och allmänhet. Varje år görs cirka 50 000 besök på festivalens föreläsningar, workshops, debatter och aktiviteter spridda på ett 30-tals platser. Festivalen är tvärvetenskaplig och styrs av ett vetenskapligt råd, ett huvudmannaråd och en programgrupp. Sedan 2006 finns Svenska kyrkan med genom samverkan mellan nationell nivå och Göteborgs stift. I Svenska kyrkans program har årligen 15–20 programpunkter erbjudits som förutom föreläsningar, panelsamtal, workshops ofta innehåller något kultur-evenemang. Deltagande i vetenskapsfestivalen har skapat andra samarbeten som exempelvis projektet Cusanus, ett treårigt projekt (2015–2018) med syfte att bredda diskussionen och öka kunskapen om relationen mellan naturvetenskap och religion, och hur dessa kan interagera med varandra i ett konstruktivt samspel.

Relationen tro och vetenskap är något som det pågående programmet Lärande och undervisning arbetar med. I programdokumentets beskrivning av arbetet i linje 2 tas det upp som ett viktigt ämne att lyfta på webbplatsen i samarbete med referenspersoner och grupper.

Arbetet i linje 2 består i att utveckla sidorna om kristen tro på Svenska kyrkans webb, som riktar sig direkt till den enskilda medlemmen och andra intresserade. Utformning av webben sker i samverkan med referenspersoner/grupper för att ringa in viktiga ämnen (klassisk teologi, livsfrågor och aktuella frågor, till exempel tro och naturvetenskap) och för att få till stånd en pedagogisk och attraktiv form. På webben ryms texter, bilder, intervjuer, filmer och annat teologiskt-pedagogiskt material. Det kan också beredas utrymme för e-utbildningar som svarar mot programmets fokus på fördjupning och progression i lärandet.

Tidigare behandling av kyrkomötet

Under 2011 års kyrkomöte behandlade Kyrkolivsutskottets betänkande 2011:13 motion 2011:76, Vetenskap och tro. Motionären föreslår att kyrkomötet ska besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att bilda nätverk med läkare och forskare för att belysa kristendomen i ett modernt perspektiv. Utskottet menar att det redan finns fungerande nätverk och mötesplatser för dialog om vetenskap och tro och föreslår att motionen ska avslås. Kyrkomötet beslutade enligt utskottets förslag.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att motion 2019:29 ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

Utskottet konstaterar att uppfattningen om att det finns en motsättning mellan tro och vetenskap är en av de vanligaste fördomarna om kristen tro. Utskottet anser att motionärerna lyfter en viktig fråga som är aktuell på flera sätt. Exempelvis visar aktuell forskning hur lärare inom religionsundervisning i skolan i sin tillämpning av läroplanen förstärker konflikten mellan teologi och vetenskap. Ett annat aktuellt exempel är det offentliga samtalet kring tro och vetenskap kopplat till klimatfrågan.

Utskottet konstaterar vidare att arbetet med tro och vetenskap redan pågår inom ramen för det pågående programmet för lärande och undervisning och anser därmed att motion 2019:29 ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

Uppsala den 3 oktober 2019

På Samhälls- och kulturutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Mattias Nihlgård, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Cecilia Clausen, Birgitta Lindén, Olle Rydell, Ellen Leijen, Anders Brunnstedt, Boel Johansson, Birgit Kullingsjö, Mikael Eskilander, Anna-Karin Westerlund, Gunilla Eldebro, Tomas Rosenlundh, Elisabeth Sandlund och Marja Hillerström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Ann-Christine Rosengren, Gunilla Lundström, Daniel Larson, Carl Johan Karlsson, Lena Arman, Sofia Särdaqvist, Ulla-Britt Holmér, Lars-Ivar Ericson, Ann-Kristin Jonäng, Eva-Mai Mineur Tynong, Bengt Olsson och Satu Rekola.

Biskoparna Åke Bonnier och Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.